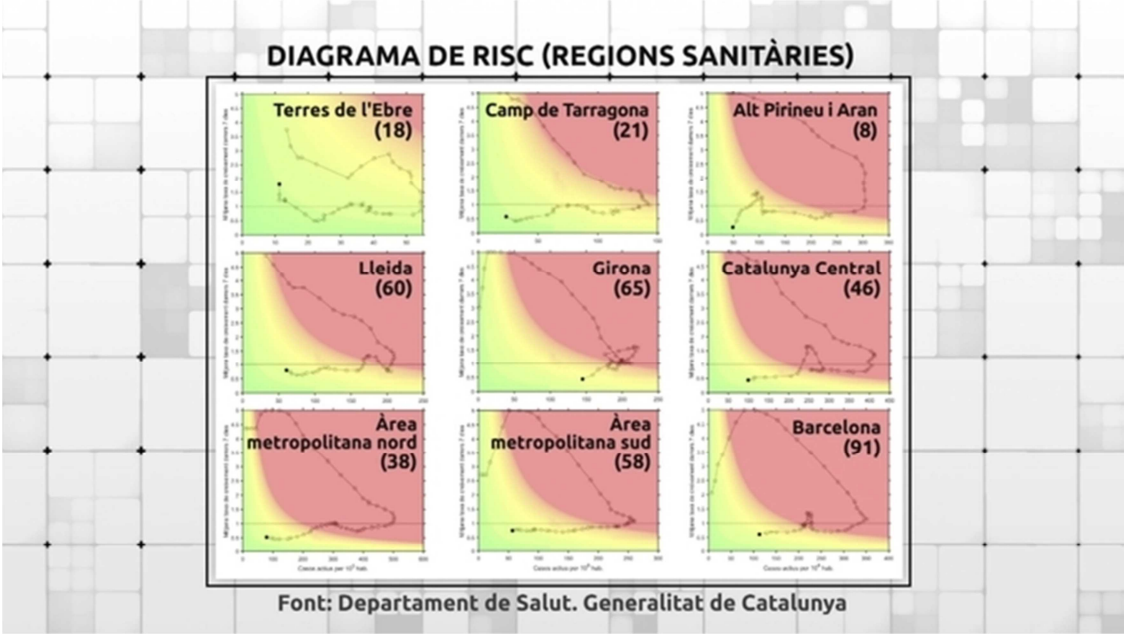
TV3, 10/05/20

Els diagrames de risc de rebrot: què es té en compte per decidir el canvi de fase

El càlcul conjuga la velocitat de propagació de la malaltia amb la població contagiosa. Mentre que a l'Alt Pirineu i Aran el nivell és de 8, a Barcelona és de 91

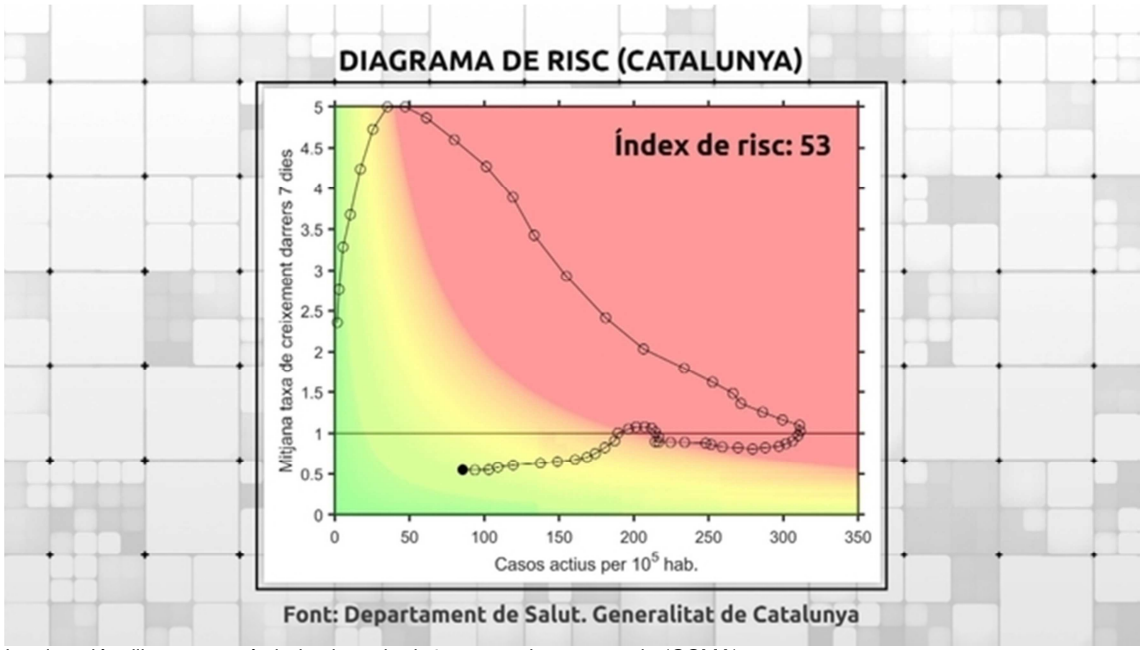

Passen a fase 1 les regions sanitàries que tenen el risc de rebrot per sota de 30 (CCMA)

Unes eines que el Departament de Salut de Catalunya té en compte a l'hora de decidir **on i quan es pot canviar de fase** de desconfinament són els **diagrames de risc.**

A través de càlculs matemàtics els tècnics reflecteixen en una corba situada sobre un fons dividit en un codi de colors en funció del **grau de risc** l'**evolució i el moment en el qual es troba l'epidèmia,** un càlcul que es resumeix en una xifra relativa.

A Catalunya, la mitjana del risc de rebrot és actuament de 53, però la regió sanitària de l'Alt Pirineu i Aran -la més baixa- és de 8, mentre que la més alta és Barcelona, de 91.

La situació millora com més baixa la corba i s'apropa a la zona verda (CCMA)

Però què vol dir això? Què tenen en compte aquests diagrames i com es calcula el risc de rebrot de la pandèmia?

Població contagiosa i velocitat de contagi

La investigadora del Grup de Recerca Biocom de la UPC, que ha desenvolupat aquesta eina, **Clara Prats**, explicava en una entrevista al programa "Pregutes freqüents" de TV3 que es tenen en compte **dos indicadors: la velocitat de contagi i la població contagiosa.**

La taxa de reproducció, taxa R, indica la velocitat amb la qual es propaga la malaltia, és a dir, la xifra és la del **nombre de persones que cada individu contagiós encomana la malaltia**. Segons Clara Prats, per anar bé s'ha de situar per sota de l'1.

"És un valor que si està per sobre de l'1 vol dir que s'està propagant molt ràpid, que per cada cas nou se'n generen molts de secundaris, i si està per sota de l'1, vol dir que per cada malalt en tenim menys d'un de contagiat després. Tot el que estigui per sobre de l'1 ens va a la contra i el que estigui per sota de l'1 vol dir que tendim al control."

Però cal conjugar aquesta dada amb el nombre de **persones que poden contagiar la malaltia**.

"Si tenim una població de 10.000 persones i dues que són infeccioses i amb una taxa de reproducció de 2, primer tindríem 4 casos nous, després 8 ... un nombre de casos molt petit. Però si en una població de 10.000 persones tinc 2.000 casos contagiosos, de seguida seran 4.000, i després 8.000... Per tant, amb una mateixa taxa reproductiva, si tenim moltes persones infectant o poques, el risc serà més o menys gran."

Amb aquest dos eixos es calcula el nivell de risc de rebrot. Prats assegura que el **risc de rebrot de coronavirus a Catalunya ara és moderat.**

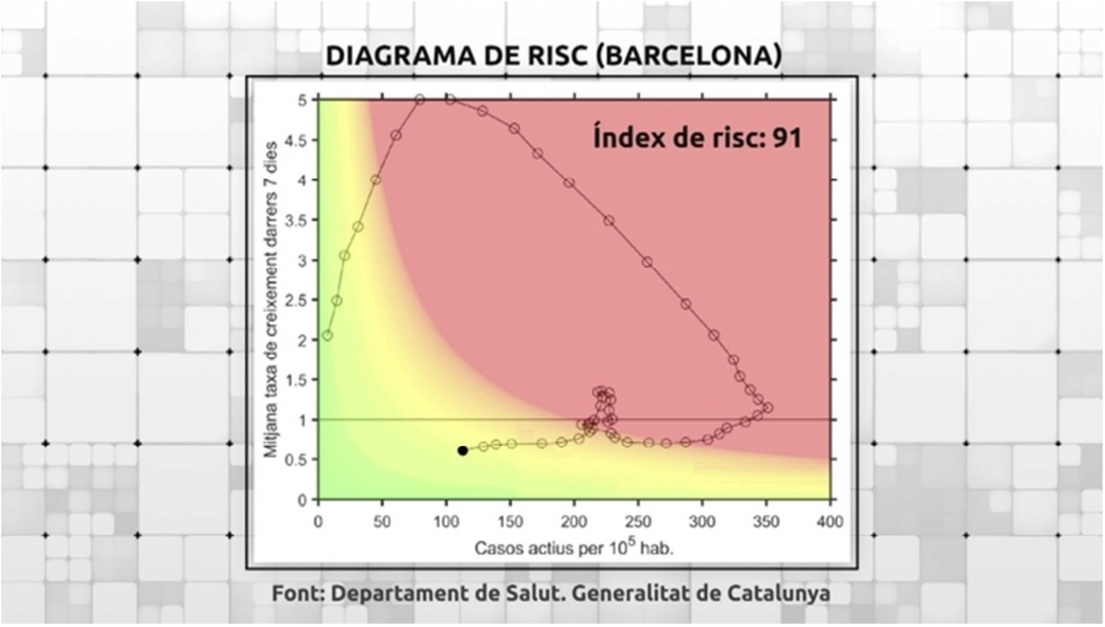
Quin índex de risc permet canviar de fase?

Els diagrames de risc que elaboren aquest grup de recerca a l'UPC s'han adaptat, en col·laboració amb el Departament de Salut, per calcular el nivell de risc de rebrot a **Catalunya i a les diferents regions sanitàries**. Aquest paràmetre és el que ajuda a decidir quins són els territoris que **poden o no passar de fase** en el pla de desconfinament.

Les regions sanitàries de les **Terres de l'Ebre, el Camp de Tarragona i l'Alt Pirineu i Aran** passaran aquest dilluns a la fase 1 de desconfinament, però la resta del territori català encara es quedarà en la fase 0. Passen de fase les que tenen un risc de rebrot per sota de 30.

Per sota de 30, segons Clara Prats, es considera risc baix, entre 30 i 70 el risc és considerat moderat i per sobre el 70 el risc és alt.

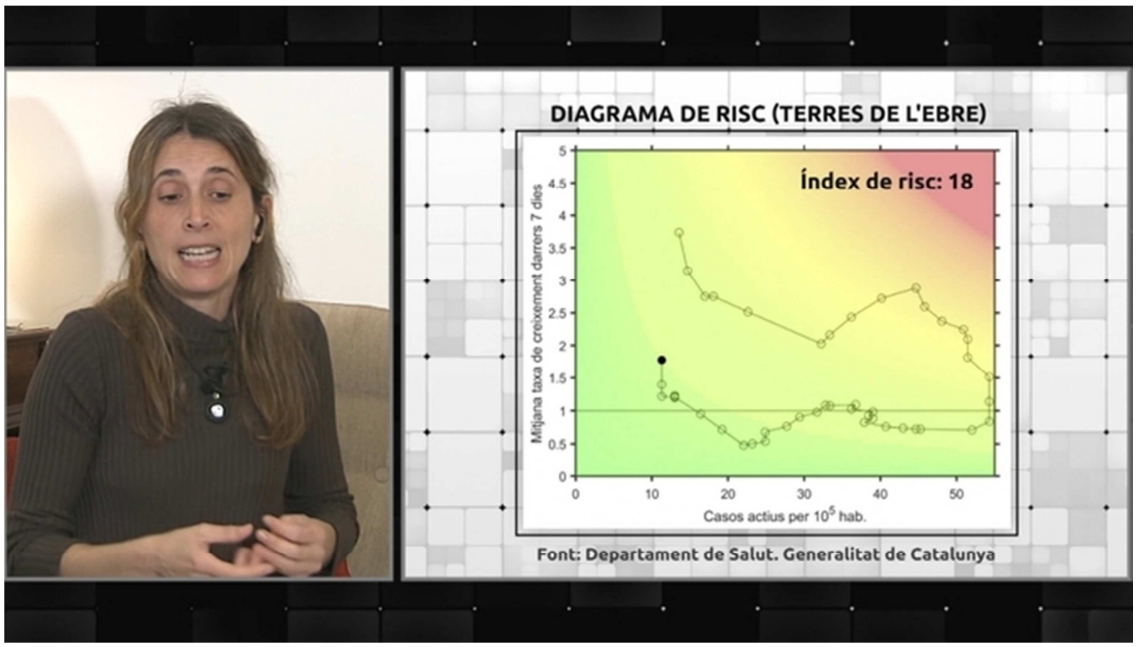
Així, a les Terres de l'Ebre el risc és de 18, al Camp de Tarragona és de 21 i a l'Alt Pirineu i Aran, de 8. La resta de les regions sanitàries catalanes estan per sobre de 30. La més alta és la de Barcelona, de 91.

Terres de l'Ebre: taxa de reproducció alta però risc baix

La importància dels dos eixos de càlcul per al nivell de risc és important sobretot en les fases de desconfinament. Un exemple és el de les Terres de l'Ebre, on la taxa de velocitat de contagi és alta, de 2 nous infectats per cada cas, però el nivell de risc de rebrot és de 18, cosa que fa que aquest dilluns puguin passar a la fase 1 perquè, segons Prats, el creixament és controlable.

"Si hi ha 10 persones infectades per cada 100.000 habitants vol dir que en dues setmanes tindrem 20 casos per 100.000 habitants, que són xifres controlables."

Clara Prats explica al "FAQs" el cas especial de les Terres de l'Ebre (CCMA)

Però ni els càlculs ni les matemàtiques poden dir **quan es podrà canviar de fase** ni si els nivells de risc de rebrot baixaran en una setmana o dues.

"El factor principal no és el de les matemàtiques o els models predictius, sinó que depèn del comportament individual de les persones."

"En la propera fase veurem si els adults i els esportistes han estat a l'altura."

De moment, després de més de dues setmanes des que es va permetre tornar a la feina **als treballadors no essencials** i es va deixar sortir **els nens** al carrer, Prats assegura que **"no s'ha observat cap rebrot"**.